

1 Jakie są koszty postępowania sądowego i kto je zazwyczaj ponosi?

Koszty postępowania różnią się w zależności od sądu rozpoznającego sprawę, rodzaju postępowania i stopnia złożoności sprawy.

2 Na czym polega pomoc prawna?

Pomoc prawna oznacza zastępstwo procesowe przez prawnika (*solicitor* lub *barrister*) w postępowaniu cywilnym przed sądem rejonowym, sądem okręgowym, Wysokim Trybunałem, Sądem Apelacyjnym i Sądem Najwyższym oraz w niektórych sprawach rozpoznawanych przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Pomoc prawną można również uzyskać w postępowaniu apelacyjnym przed Trybunałem Apelacyjnym ds. Ochrony Międzynarodowej (International Protection Appeals Tribunal). Jest ona także dostępna w przypadku niektórych dochodzeń, jeżeli koroner złoży wniosek do Rady Pomocy Prawnej (Legal Aid Board).

Co do zasady pomoc prawną świadczą prawnicy (*solicitors*) zatrudnieni przez Radę Pomocy Prawnej w jej centrach pomocy prawnej. Pomoc prawną może jednak również świadczyć prawnik (*solicitor*) prowadzący prywatną praktykę i należący do zespołu prawników (*panel of solicitors*) powołanego przez tę radę. Dotyczy to w szczególności spraw z zakresu prawa rodzinnego i ochrony międzynarodowej.

3 Komu przysługuje pomoc prawna?

Przesłanki dochodowe i wkład własny

W celu uzyskania porady w ramach pomocy prawnej w sprawach cywilnych Rada Pomocy Prawnej [strona główna – Rada Pomocy Prawnej \(legalaiddboard.ie\)](http://legalaiddboard.ie) przeprowadza ocenę sytuacji majątkowej wnioskodawcy, aby sprawdzić, czy spełnia on przesłanki skorzystania z jej usług. Przesłanką uzyskania pomocy prawnej i porady prawnej w sprawach cywilnych jest dysponowanie rocznym dochodem rozporządzalnym poniżej 18 000 euro i majątkiem rozporządzalnym poniżej 100 000 euro. Przy obliczaniu obydwu tych kwot Rada Pomocy Prawnej stosuje pewne odliczenia. Domu, w którym zamieszkuje wnioskodawca, nie uwzględnia się przy obliczaniu wysokości jego majątku.

W większości przypadków wnioskodawca ma obowiązek dokonać płatności zwanej „wkładem własnym” (*contribution*). Wysokość wkładu własnego zależy od wysokości dochodu rozporządzalnego i majątku rozporządzalnego wnioskodawcy.

Podczas pierwszej wizyty u prawnika należy wnieść **wkład własny na poczet opłaty za poradę prawną**. Minimalna kwota takiego wkładu wynosi 30 euro. W zależności od dochodów wnioskodawcy wysokość wkładu własnego może wynosić do 150 euro.

Jeżeli Rada Pomocy Prawnej zgodzi się reprezentować wnioskodawcę przed sądem, ma on obowiązek wnieść **wkład własny na poczet opłaty za pomoc prawną**. Minimalna kwota takiego wkładu wynosi 130 euro. W zależności od dochodów i majątku wnioskodawcy kwota ta może być wyższa. Kwota wkładu własnego na poczet opłaty za pomoc prawną obejmuje wkład własny na poczet opłaty za poradę prawną, a więc w przypadku gdy wysokość wkładu obliczono na 130 euro, wnioskodawca miałby obowiązek zapłacić dodatkowo jedynie 100 euro.

Wniesienie wkładu własnego nie jest konieczne w następujących przypadkach:

gdy agencja Tusla zwraca się do sądu o zezwolenie na objęcie dzieci wnioskodawcy opieką państwa lub zezwolenie jej pracownikom na nadzór nad dziećmi wnioskodawcy w jego domu;

gdy wnioskodawca wytacza powództwo lub wdaje się w spór przed sądem rejonowym w sprawach dotyczących zakazu zbliżania się (*barring order*), nakazu zaniechania stosowania przemocy (*safety order*), nakazu ochrony (*protection order*) lub tymczasowego nakazu opuszczenia mieszkania i zakazu zbliżania się do mieszkania z zastrzeżeniem dysponowania inną nieruchomością mieszkalną (*interim barring order*).

W nielicznych innych sytuacjach Rada Pomocy Prawnej również nie pobiera wkładu własnego. Obejmują one przypadki, w których rada udziela porad prawnych osobie, która twierdzi, że padła ofiarą zgwałcenia lub napaści na tle seksualnym, lub reprezentuje ją podczas procesu osoby oskarżonej o popełnienie przestępstwa zgwałcenia lub napaści na tle seksualnym.

Ochrona międzynarodowa (azyl)

Jeżeli wnioskodawca ubiega się o pomoc prawną w celu wypełnienia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w Irlandii, ma obowiązek wnieść wkład własny w kwocie jedynie 10 euro.

W jaki sposób ocenia się wysokość dochodów?

Pierwszym krokiem jest wypełnienie oświadczenia o stanie majątkowym na formularzu wniosku o usługi prawne. W formularzu należy podać następujące informacje:

Dochód – tj. całkowity dochód wnioskodawcy, na przykład pensja, wynagrodzenie, świadczenia z tytułu opieki społecznej (niektóre świadczenia z tytułu opieki społecznej, takie jak świadczenie na dziecko i zasiłek opiekuńczy, nie są jednak wliczane) (nie uznaje się również za dochód żadnych środków wsparcia mieszkaniowego wypłacanych przez jakiegokolwiek organ publiczny) oraz emerytura – a także pewne osobiste okoliczności i pewne pozycje wydatków, aby Rada Pomocy Prawnej mogła zdecydować, które elementy należy odliczyć od dochodu w celu obliczenia dochodu rozporządzalnego wnioskodawcy.

Przewidziano następujące odliczenia:

Odliczenie	Kwota maksymalna
Małżonek/partner	3 500 euro
Dzieci i osoby dorosłe pozostające na utrzymaniu	1 600 euro na osobę pozostającą na utrzymaniu
Koszty zakwaterowania	8 000 euro
Opieka nad dziećmi	6 000 euro na dziecko
Podatek dochodowy	Pełna kwota
PRSI (ubezpieczenie społeczne zależne od dochodów)	Pełna kwota
Składka na ubezpieczenie społeczne (<i>universal social charge, USC</i>)	Pełna kwota
Otrzymane dobrowolne płatności	Potrącenie 20 euro za każdą otrzymaną płatność w każdym tygodniu.

Rada Pomocy Prawnej oblicza dochód rozporządzalny wnioskodawcy i informuje go o kwocie wkładu własnego, którą ma on obowiązek uiścić. Wnioskodawca może wypełnić oświadczenie o stanie majątkowym samodzielnie lub – jeżeli nie jest w stanie tego zrobić – może uzyskać pomoc pracowników centrum pomocy prawnej. Na stronie <https://www.legalaidboard.ie/en/> znajduje się wskaźnik online, dzięki któremu wnioskodawca może się dowiedzieć, czy prawdopodobnie spełni przesłanki finansowe uzyskania pomocy. Wskaźnik nie ma mocy wiążącej – nie gwarantuje spełnienia przez wnioskodawcę przesłanek dochodowych skorzystania z usług prawnych. Ma wyłącznie charakter orientacyjny.

Jak potwierdzić moje główne źródło dochodu i odliczenia?

Wnioskodawca może być zobowiązany do przedstawienia potwierdzenia głównego źródła dochodu poprzez dostarczenie np.: kopii ostatniego paska wynagrodzenia;

kopii paska świadczeń z tytułu opieki społecznej;

wyciągu z książeczki opłat za mieszkanie/zaświadczenia o stanie spłaty kredytu hipotecznego.

Rada Pomocy Prawnej może zwrócić się do Departamentu Spraw Związanych z Zatrudnieniem i Ochrony Socjalnej (Department of Employment Affairs and Social Protection) o zbadanie sytuacji majątkowej każdej osoby ubiegającej się o skorzystanie z usług prawnych lub korzystającej z takich usług. W niektórych okolicznościach Rada Pomocy Prawnej może zwrócić się o dostarczenie dodatkowej dokumentacji związanej z wnioskowanymi odliczeniami.

Jak oblicza się moje zasoby kapitałowe?

Wartość **domu** wnioskodawcy **wyłącza się** z oceny jego zasobów kapitałowych. Jeżeli zasoby kapitałowe wnioskodawcy przekraczają 4 000 euro, ma on obowiązek wypełnić oświadczenie o kapitale na formularzu wniosku. Wymagane są następujące informacje:

kapitał – całkowity kapitał wnioskodawcy każdego rodzaju w postaci nieruchomości, samochodu, gotówki do dyspozycji, gotówki w banku, inwestycji lub innych zasobów oraz

długi – w celu obliczenia kwoty kapitału rozporządzalnego można odliczyć od kapitału pewne długi, na przykład pożyczki zaciągnięte w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

Co się stanie, jeżeli koszty zostaną zasądzone na moją rzecz?

W przypadku zasądzenia kosztów sprawy na rzecz beneficjenta powinny one zostać wpłacone na rzecz Funduszu Pomocy Prawnej i wykorzystane na pokrycie kosztów, jakie Rada Pomocy Prawnej poniosła w związku z zapewnieniem usług prawnych beneficjentowi. Nie dochodzi do tego zazwyczaj w sprawach z zakresu prawa rodzinnego. W sprawach niebędących sprawami z zakresu prawa rodzinnego w przypadku wygrania sprawy przez beneficjenta sąd co do zasady zasądza koszty jego rzecz. W przypadku przegrania sprawy przez beneficjenta sąd może go natomiast zobowiązać do zapłaty kosztów na rzecz strony przeciwnej. W takim przypadku Rada Pomocy Prawnej nie jest zobowiązana do pokrycia kosztów strony przeciwnej, a beneficjent jest osobiście odpowiedzialny za ich pokrycie.

Co się stanie, jeżeli w wyniku postępowania zyskam lub zachowam środki pieniężne lub inne mienie?

Jeżeli w wyniku postępowania beneficjent zyska lub zachowa środki pieniężne lub nieruchomości, Rada Pomocy Prawnej ma prawo – z pewnymi wyjątkami – skorzystać z tych środków pieniężnych lub nieruchomości do pokrycia kosztów pomocy prawnej zapewnionej beneficjentowi. Beneficjent ma obowiązek wpłacić na rzecz Funduszu Pomocy Prawnej wszelkie środki pieniężne, które zyskał lub zachował w wyniku postępowania i które nie podlegają wyłączeniu. Fundusz odliczy poniesione koszty i zwróci beneficjentowi pozostałą część. Jeżeli w wyniku postępowania beneficjent zyska lub zachowa nieruchomość (na przykład dom lub grunty), Fundusz ma prawo ustanowić tzw. zabezpieczenie (*charge*) na tej nieruchomości, aby uniemożliwić jej sprzedaż do czasu uregulowania należności na rzecz Funduszu.

Co należy zrobić, jeżeli zmieni się moja sytuacja finansowa?

Beneficjent usług prawnych ma obowiązek poinformować Radę Pomocy Prawnej (za pośrednictwem prawnika – *solicitor*) o wszelkich zmianach wysokości dochodów lub kapitału, np. jeżeli otrzymał podwyżkę wynagrodzenia, zmieniła się wysokość otrzymywanych przez niego świadczeń z tytułu opieki społecznej lub zakupił nowy samochód lub dom. Jest to konieczne ze względu na to, że podczas korzystania z usług prawnych beneficjent musi stale spełniać przesłanki kwalifikujące go do korzystania z tych usług – do chwili zakończenia sprawy. Nawet jeżeli sytuacja finansowa beneficjenta się poprawiła, nie oznacza to automatycznie, że Rada Pomocy Prawnej zaniecha świadczenia na jego rzecz pomocy prawnej, jednak może podnieść wysokość wkładu własnego beneficjenta.

Co się stanie, jeżeli nie powiadomię centrum pomocy prawnej o zmianie mojej sytuacji?

Jeżeli beneficjent nie poinformuje Rady Pomocy Prawnej o zmianie wysokości dochodów lub kapitału, a rada poweźmie o tym wiadomość, może zdecydować o zaniechaniu świadczenia pomocy prawnej na jego rzecz.

4 Czy pomoc prawna przysługuje we wszystkich rodzajach postępowania?

Jeżeli postępowanie podlega jurysdykcji irlandzkiej, wnioskodawcy z zagranicy, którzy spełniają przesłanki dochodowe oraz uzyskają pozytywny wynik oceny zasadności przyznania pomocy prawnej zgodnie z ustawą i rozporządzeniem, kwalifikują się do otrzymania pomocy prawnej w Irlandii.

Chociaż większość wnioskodawców ubiegających się o pomoc prawną zamieszkuje w Irlandii, możliwe jest, by osoba zamieszkująca poza granicami Irlandii – niezależnie od tego, czy jest obywatelem Irlandii – ubiegała się o pomoc prawną lub poradę prawną w Irlandii, pod warunkiem że osoba ta wnioskuje o pomoc prawną lub poradę prawną w sprawie podlegającej prawu irlandzkiemu, przy czym zazwyczaj jeżeli pomoc prawna zostaje przyznana osobie zamieszkującej poza granicami Irlandii, w przypadku gdy przedmiotem sporu jest nieruchomość lub majątek osobisty, taka nieruchomość lub taki majątek znajdują się w Irlandii. Osoby zamieszkujące poza granicami Irlandii mają obowiązek poddać się takiej samej ocenie sytuacji majątkowej jak wnioskodawcy irlandzcy w celu ustalenia, czy spełniają przesłanki uzyskania pomocy prawnej.

Pomoc prawną przyznaje się bez stosowania kryteriów kwalifikowalności w postaci oceny sytuacji majątkowej w postępowaniach sądowych wszczętych na podstawie ustawy z 1991 r. o uprowadzeniu dziecka i wykonywaniu orzeczeń o powierzeniu opieki nad dzieckiem oraz na podstawie ustawy z 1994 r. o orzeczeniach zasądzających alimenty (w przypadku dochodzenia alimentów w ramach jurysdykcji wzajemnej).

Co do zasady nie zapewnia się porad prawnych w sytuacji, gdy uzyskanie przez wnioskodawcę porady prawnej na innej podstawie niż ustawa byłoby możliwe bez większych trudności. Miałoby to zastosowanie zasadniczo w przypadku, gdy usługi są oferowane także przez inne podmioty, np. agencje doradcze lub inne organy państwowe.

Porady prawne w sprawach z dziedziny prawa karnego nie są objęte zakresem ustawy, z wyjątkiem porad udzielanych stronie wnoszącej oskarżenie w sprawach o zgwałcenie.

Przed przyznaniem pomocy prawnej Rada Pomocy Prawnej upewnia się, że wytoczenie powództwa lub wdanie się w spór jest zasadne, biorąc na przykład pod uwagę aspekty prawne sprawy oraz jej prawdopodobny wynik. Kryteria te obejmują: szanse powodzenia; uzasadnione przesłanki wytoczenia powództwa lub wdanie się w spór; dostępność jakiegokolwiek metody innej niż postępowanie sądowe, która pozwoliłaby na zadowalające rozwiązanie problemu (np. mediacja lub negocjowanie ugody); możliwość uzyskania przez beneficjenta pomocy prawnej zastępstwa procesowego na innej podstawie niż ustawa (np. możliwość pokrycia kosztów przez zakład ubezpieczeń itp.).

5 Czy istnieje odrębna procedura odnosząca się do sytuacji wyjątkowych?

Rozważa się, czy danego wnioskodawcę należy obsłużyć w inny sposób niż zgodnie z ogólną zasadą, w myśl której wnioskodawców umawia się na wizytę u prawnika (*solicitor*) w ściśle określonej kolejności – według daty umieszczenia ich imion i nazwisk na liście oczekujących na usługi prawne. Priorytetowo traktuje się nowych wnioskodawców ubiegających się o skorzystanie z usług prawnych w następujących kategoriach spraw:

postępowanie w sprawie o uprowadzenie dziecka;

w przypadku gdy zachodzi realne niebezpieczeństwo, że dzieci zostaną wywiezione z terytorium objętego jurysdykcją bez zgody wnioskodawcy;

postępowanie dotyczące opieki nad dzieckiem;

przemoc domowa;

w przypadku gdy zgodnie z przepisami o ustawy o terminach przedawnienia zachodzi ryzyko upływu terminu wytoczenia powództwa, o ile nie zostaną podjęte natychmiastowe działania;

w przypadku gdy zachodzi ryzyko upływu terminów przewidzianych w innych przepisach;

w przypadku gdy zachodzi ryzyko sprzeniewierzenia majątku w taki sposób, że nie będzie on wystarczający do zaspokojenia roszczeń wnioskodawcy.

6 Gdzie można uzyskać formularz wniosku o pomoc prawną?

Wnioskodawca ubiegający się o skorzystanie z usług prawnych może złożyć wniosek w jednym z centrów pomocy prawnej, udając się, telefonując lub pisząc do centrum pomocy prawnej, które znajduje się najbliżej jego miejsca zamieszkania.

Wykaz centrów pomocy prawnej można znaleźć na [stronie internetowej Rady Pomocy Prawnej](#).

W przypadku zgłoszenia telefonicznego wnioskodawca proszony jest o udanie się do tego centrum pomocy prawnej w celu osobistego złożenia wniosku, aby można było wypełnić pisemny formularz wniosku i przeprowadzić ocenę sytuacji majątkowej w celu ustalenia, czy wnioskodawca spełnia przesłanki finansowe uzyskania pomocy prawnej. Wniosek można złożyć drogą pocztową i jest to zazwyczaj odpowiednie rozwiązanie, jeżeli wnioskodawcy trudno jest udać się osobiście do centrum pomocy prawnej.

Pomoc prawną przyznaje się bez stosowania kryteriów kwalifikowalności w postaci oceny sytuacji majątkowej w postępowaniach sądowych wszczętych na podstawie ustawy z 1991 r. o uprowadzeniu dziecka i wykonywaniu orzeczeń o powierzeniu opieki nad dzieckiem oraz na podstawie ustawy z 1994 r. o orzeczeniach sądzących alimenty (w przypadku dochodzenia alimentów w ramach jurysdykcji wzajemnej).

Dodatkowo Rada Pomocy Prawnej umożliwi złożenie wniosku online na swojej stronie internetowej.

7 Jakie dokumenty należy załączyć do wniosku o pomoc prawną?

Kopię paska wynagrodzenia/kartę podatkową P60 otrzymywaną na zakończenie roku podatkowego, kopię paska świadczeń z tytułu opieki społecznej lub zawiadomienie o wymiarze podatku (*Notice of Assessment*) otrzymane od Urzędu Skarbowego/zbadane księgi rachunkowe (*Audited Accounts*);

szczegółowe informacje na temat wszelkich uzyskiwanych dochodów (np. świadczeń alimentacyjnych);

szczegółowe informacje na temat płatności z tytułu podatku dochodowego, PRSI (ubezpieczenie społeczne zależne od dochodów) oraz USC (składka na ubezpieczenie społeczne) (informacje te są dostępne na pasku wynagrodzenia lub w zawiadomieniu o wymiarze podatku);

szczegółowe informacje na temat miesięcznych płatności z tytułu kredytu hipotecznego/czynszu;

przybliżoną wartość wszystkich aktywów trwałych wnioskodawcy z wyjątkiem domu, w którym zamieszkuje;

informacje na temat wysokości wszelkich oszczędności wnioskodawcy;

pozostające do spłaty kwoty wszelkich pożyczek/długów wnioskodawcy.

8 Gdzie należy złożyć wniosek o pomoc prawną?

Wykaz adresów i numerów telefonu wszystkich centrów pomocy prawnej, zarówno działających w pełnym, jak i niepełnym wymiarze godzin, jest dostępny na [stronie internetowej](#) Rady Pomocy Prawnej.

Formularz online składa się również za pośrednictwem strony internetowej Rady Pomocy Prawnej.

9 W jaki sposób można się dowiedzieć o zakwalifikowaniu do uzyskania pomocy prawnej?

Wnioskodawcom spełniającym przesłanki finansowe proponuje się spotkanie z prawnikiem (*solicitor*) zgodnie z procedurą listy oczekujących lub w ramach ustalonych kategorii spraw priorytetowych. Zazwyczaj wnioskodawcy proponuje się spotkanie z jednym z prawników zatrudnionych przez Radę Pomocy Prawnej w jednym z jej biur.

Wnioskodawca uiszcza wkład własny na poczet porady prawnej przed przybyciem na pierwsze spotkanie i otrzymuje stosowne pokwitowanie.

Podczas pierwszego spotkania prawnik wyjaśnia wnioskodawcy, że jeżeli potrzebuje on zastępstwa procesowego przy wytaczaniu powództwa lub wdawaniu się w spór, wkład własny na poczet pomocy prawnej będzie należny po wydaniu zaświadczenia o przyznaniu pomocy prawnej (*legal aid certificate*).

Przy składaniu wniosku o wydanie zaświadczenia o przyznaniu pomocy prawnej wymagane mogą być dodatkowe informacje. W zależności od charakteru sprawy tego rodzaju dodatkowe informacje mogą obejmować:

dokumentację medyczną/raporty lekarskie;

kopie oświadczeń lub sprawozdań otrzymanych lub sporządzonych przez policję irlandzką (Gardaí);

kopie wszelkich umów.

Jeżeli po otrzymaniu wszystkich niezbędnych informacji uznane zostanie, że wniosek o pomoc prawną nie spełnia przesłanek określonych w przepisach ustawy z 1995 r. o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i rozporządzenia z 1996 r., prawnik wystosuje pismo odmowne.

W piśmie tym wskazuje się przesłanki oddalenia wniosku oraz odpowiedni artykuł/odpowiednie artykuły ustawy lub rozporządzenia o pomocy prawnej w sprawach cywilnych. W piśmie poucza się również wnioskodawcę o prawie do wystąpienia o weryfikację decyzji lub jej zaskarżenia do komitetu apelacyjnego Rady Pomocy Prawnej.

10 Co należy zrobić w razie zakwalifikowania się do uzyskania pomocy prawnej?

Gdy wnioskodawca ubiegający się o pomoc prawną spełnia wymogi określone w ustawie i rozporządzeniu, otrzymuje zaświadczenie o przyznaniu pomocy prawnej, które zapewnia zastępstwo procesowe przez prawnika (*solicitor* i, w stosownych przypadkach, w niektórych postępowaniach cywilnych przed sądem rejonowym, sądem okręgowym, Wysokim Trybunałem oraz Sądem Najwyższym – *barrister*).

Zaświadczenie o przyznaniu pomocy prawnej uprawnia do skorzystania z usług prawnych wyłącznie w postępowaniu lub w odniesieniu do przedmiotu sporu, które wskazano w tym zaświadczeniu. Wydanie na rzecz wnioskodawcy zaświadczenia o przyznaniu pomocy prawnej nie oznacza, że jest on uprawniony do pomocy prawnej w innych sprawach. Jeżeli wnioskodawca potrzebuje pomocy prawnej w zakresie więcej niż jednego przedmiotu sporu, konieczne jest złożenie odrębnego wniosku.

Wnioski o wydanie zaświadczenia o przyznaniu pomocy prawnej składa prawnik (*solicitor*) w centrum pomocy prawnej po konsultacji z wnioskodawcą.

Art. 29 ust. 1 ustawy stanowi, że aby kwalifikować się do uzyskania pomocy prawnej lub porady prawnej, należy uiścić wkład własny. Wysokość tego wkładu ustala się na podstawie oceny finansowej opartej na informacjach dostarczonych przez wnioskodawcę w oświadczeniach o stanie majątkowym i kapitale.

Jeżeli wnioskodawca nie dysponuje żadnymi aktywami trwałymi, minimalna kwota wkładu własnego na poczet pomocy prawnej wynosi 35 euro, zaś maksymalna – 1 210 euro.

Pełną kwotę wkładu własnego należy uiścić przy odsyłaniu zaświadczenia o przyznaniu pomocy prawnej i przed skorzystaniem z usług prawnych. W wyjątkowych okolicznościach Rada może zezwolić wnioskodawcy na dokonanie płatności w ratach. Całą należną kwotę należy jednak uiścić w terminie dwunastu miesięcy i przed zakończeniem postępowania.

11 Kto wybiera adwokata lub radcę prawnego dla osoby, której przyznano pomoc prawną?

Jeżeli we wniosku wnioskodawca wskaże, że chciałby być reprezentowany przez konkretnego prawnika (*solicitor*) w centrum pomocy prawnej, prawnik zarządzający (*managing solicitor*) weźmie pod uwagę wolę wnioskodawcy przy podejmowaniu decyzji, którego prawnika należy mu przydzielić. Prawniki zarządzający uwzględnią również inne okoliczności przy podejmowaniu tej decyzji, np. czy prawnik, o którego wnosił wnioskodawca, będzie dostępny w konkretnym dniu, by reprezentować klienta przed sądem. Jeżeli prawnik, o którego wnosił wnioskodawca, w dniu, w którym rozpoznawana będzie sprawa wnioskodawcy, ma już zarezerwowany czas dla innego klienta w innym miejscu, wówczas prawnik zarządzający przydzieli wnioskodawcy innego prawnika. Jeżeli wnioskodawca był wcześniej reprezentowany przez określonego prawnika z centrum pomocy prawnej, to zwyczajowo prawnik zarządzający przydzieli tego samego prawnika do obsługi prawnej tego klienta w nowej sprawie. Wnioskodawcy nie przysługuje bezwzględne prawo do konsultacji z wybranym przez siebie prawnikiem ani do bycia reprezentowanym przez tego prawnika, jednak prawnik zarządzający zazwyczaj bierze pod uwagę wolę wnioskodawcy przy podejmowaniu decyzji o tym, którego prawnika należy mu przydzielić. Jeżeli wnioskodawca preferuje, by reprezentował go prawnik tej samej płci, wówczas w miarę możliwości prawnik zarządzający stara się zapewnić, aby uwzględniono preferencje wnioskodawcy w tym zakresie.

12 Czy pomoc prawna obejmuje wszystkie koszty postępowania?

Uiszczenie wskazanego w zaświadczeniu wkładu własnego na poczet pomocy prawnej zapewnia pokrycie wszystkich kosztów postępowania. Koszty i ogólne odszkodowanie przyznane beneficjentowi w wyniku postępowania sądowego lub ugody pozasądowej są jednak płatne na rzecz Rady Pomocy Prawnej. Rada ma prawo odliczyć poniesione przez siebie koszty od wszelkich środków pieniężnych otrzymanych przez beneficjenta, z pewnymi ograniczonymi wyjątkami. Dotyczy to również rozliczeń dokonywanych na rzecz beneficjenta pomocy prawnej w wyniku postępowania w sprawach małżeńskich, umowy o separacji lub w wyniku separacji sądowej. Jeżeli łączne koszty poniesione przez Radę w związku ze świadczeniem usług prawnych są niższe niż łączna kwota zapłacona przez beneficjenta lub w jego imieniu tytułem wkładu własnego oraz tytułem odzyskania kosztów lub odszkodowania bądź w przypadku uwzględnienia zabezpieczenia ustanowionego na nieruchomości, różnicę zwraca się beneficjentowi.

13 Kto ponosi pozostałe koszty w razie zakwalifikowania się do uzyskania częściowej pomocy prawnej?

Nie dotyczy.

14 Czy pomoc prawna obejmuje również koszty odwołań?

Zaświadczenie o przyznaniu pomocy prawnej uprawnia do skorzystania z usług prawnych w postępowaniu lub w odniesieniu do przedmiotu sporu, które wskazano w tym zaświadczeniu. Z chwilą zakończenia wskazanego postępowania lub prowadzonego sporu we wskazanym przedmiocie zaświadczenie wygasa. Wnioskodawca, który potrzebuje dodatkowych usług, które mogą dotyczyć pierwotnego przedmiotu sporu, może wystąpić o zmianę zaświadczenia o przyznaniu pomocy prawnej lub wydanie nowego zaświadczenia. O tym, czy wystarczy dokonać zmiany, czy też konieczne jest wydanie nowego zaświadczenia, decydują indywidualne okoliczności sprawy, przy czym prawnik (*solicitor*) udziela porad w tym zakresie.

15 Czy pomoc prawna może zostać cofnięta przed zakończeniem postępowania (lub nawet odwołana po zakończeniu postępowania)?

Jeżeli beneficjent poda nieprawdziwe informacje lub nie ujawni jakichkolwiek istotnych faktów (na przykład w związku ze zmianą swojej sytuacji finansowej) bądź jeżeli beneficjent będzie się zachowywał w sposób nieodpowiedni, decyzja o przyznaniu pomocy prawnej lub pomocy prawnej bądź obydwu tych form wsparcia może zostać cofnięta, a beneficjent może zostać obciążony odpowiedzialnością za pełne koszty poniesione w jego imieniu.

16 Czy można zaskarżyć odmowę udzielenia pomocy prawnej?

Wnioskodawca, który nie zgadza się z decyzją Rady Pomocy Prawnej, może wnieść o weryfikację tej decyzji. Jeżeli wnioskodawca domaga się weryfikacji decyzji, ma obowiązek przedstawić do rozpatrzenia dalsze informacje na piśmie wraz z opinią swojego prawnika (*solicitor*) na temat tego, czy decyzja powinna zostać utrzymana. Wnioskodawca może złożyć wniosek o weryfikację decyzji za pośrednictwem centrum pomocy prawnej.

Wnioskodawca, który nie zgadza się z decyzją rady lub z weryfikacją tej decyzji, może zaskarżyć tę decyzję do komitetu rady. Aby zaskarżyć decyzję, wnioskodawca wnosi zażalenie do komitetu apelacyjnego Rady Pomocy Prawnej. Wnioskodawca może wnieść zażalenie na decyzję albo za pośrednictwem centrum pomocy prawnej, albo bezpośrednio do rady.

Wnioskodawca ma obowiązek przedłożyć dodatkowe informacje w celu dokonania weryfikacji lub wniesienia zażalenia w terminie jednego miesiąca od dnia, w którym został poinformowany, że nie jest uprawniony do skorzystania z usługi, o którą się ubiega.

Komitet apelacyjny składa się z przewodniczącego i czterech innych członków, z których dwóch przed powołaniem na członków rady było praktykującymi prawnikami (*barristers* albo *solicitors*). W skład komitetu wchodzi osoby, które nie brały udziału w podejmowaniu pierwotnej decyzji.

Dalsze informacje

Dalsze informacje, w tym wykaz adresów i numerów telefonu wszystkich centrów pomocy prawnej, są dostępne na [stronie internetowej](#) Rady Pomocy Prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 26/04/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.